

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

10. desember 2019

Deres referanse: 19/4154 ES JAGL/bj

Høringsuttalelse – Endringer i personopplysningsloven mv. (unntaket for yrings- og informasjonsfrihet, forholdet til offentleglova, anvendelse for Svalbard)

1. INNLEDNING

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat av 10. september 2019 med forslag til forslag til endringer i personopplysningsloven, offentleglova og personopplysningsforskriften. Mediebedriftenes Landsforening (MBL) inngir med dette hørings svar knyttet til forslag om endring av personopplysningsloven § 3.

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) er mediebedriftenes bransje- og utgiverorganisasjon. MBL skal bidra til å styrke og verne yringsfriheten, pressefriheten og informasjonsfriheten som grunnleggende verdier i et demokratisk og åpent samfunn. MBL skal arbeide for gode og stabile rammebetingelser som fremmer et mangfold av økonomisk sunne medier. MBL har rundt 320 medlemmer fra alle typer medier, herunder 160 mediehus. MBL er en landsforening i NHO.

Staten har en grunnlovsfestet forpliktelse til å «lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale» (Grunnloven §100). Frie og uavhengige medier er blant de viktigste institusjonene i et demokratisk samfunn. Demokratiet hviler på at vi har kunnskap og en levende samfunnsdebatt basert på innsikt, og at enhver maktinstitusjon, offentlig som privat, blir kontrollert og stilt til ansvar. Journalistikk er først og fremst en samfunnsfunksjon, et offentlig gode. Det er gjennom de redigerte mediene at folk får nyheter de kan stole på, og det er i disse mediene at de mange stemmene i den offentlige samtalen løftes frem slik at det er mulig å ha en rasjonell, faktabasert debatt.

Redaktørstyrte, journalistiske massemedier er derfor en av grunnsteinene i et fritt og demokratisk samfunn. Medier har en samfunnsverdi som demokratisk infrastruktur. Det er viktig at den infrastrukturen vi har i dag, med 190 lokalaviser over hele landet og rundt 30 nisse- og nasjonale mediehus, opprettholdes.

2. OPPSUMMERING

For MBLs medlemmer er personopplysningsloven § 3 en svært viktig bestemmelse. Endringer i bestemmelsen vil kunne påvirke hvordan medlemmene behandler personopplysninger og få konsekvenser for de samfunnsfunksjoner mediene forvalter.

MBL deler departementets syn om at det er viktig med en regel som på en god måte avveier retten til yrings- og informasjonsfrihet og retten til personvern. Imidlertid mener MBL at denne avveiningen er tilfredsstillende regulert i dagens personopplysningsloven § 3, og at reguleringen er i samsvar med GDPR artikkel 85 nr. 2, jf. foralepunkt 153. Det er derfor ikke nødvendig å gjøre endring av dagens bestemmelse. Den foreslåtte endringen bidrar dessuten ikke til mer forutberegnelighet.

Om det skal gjøres endringer i personopplysningsloven § 3, bør at det presiseres i at behandling av personopplysninger for journalistisk virksomhet underlagt pressens selvdømmeordninger og/eller underlagt den kommende medieansvarslovens virkeområde er omfattet. Slik virksomhet ligger i kjernen av yrings-

og informasjonsfriheten. En slik presisering vil bidra til mer forutberegnelighet, noe MBL forstår er et av formålene med den foreslåtte endringen.

Om det vedtas endringer i personopplysningsloven § 3 uten ovennevnte presisering, vil det kunne etterlate en rettssituasjon hvor lovens ordlyd ikke er i samsvar med lovens motiver. Det kan ikke forventes at registrerte eller alle norske medier leser lovens forarbeider. MBL vil særlig trekke frem følgende årsaker til potensiell uklarhet:

- Formålet med lovbestemmelsen er å åpne for mer nyanserte vurderinger for aktører som opererer i randsonen av journalistikk, herunder sosiale medier, blogger, private nettsider og andre uredigerte publiseringsplattformer som ikke har ansvarlig redaktør eller ikke er underlagt noen pressefaglig selvdømmeordning. I forslaget til ny personopplysningsloven § 3 sondres det imidlertid ikke mellom slike virksomheter på den ene siden og medier underlagt pressens selvdømmeordninger og/eller et redaktøransvar på den andre siden.
- I høringsnotatet¹ står det at personopplysningsloven § 3 første ledd skal gjelde fullt ut for behandling av personopplysninger for journalistiske formål i medier underlagt Vær Varsom-plakaten og Pressens Faglige Utvalg. I lovforslaget er imidlertid atferdsnormer og selvdømmeordninger redusert til momenter i en helhetsvurdering.
- I høringsnotatet står det flere steder at dagens unntaksbestemmelse fungerer godt for medier underlagt et redaktøransvar, og at den foreslåtte endringen ikke skal medføre noen realitetsendring for slike medier.² Samtidig antyder departementet i sin merknad til personopplysningsloven § 3 bokstav b) at et redaktøransvar kun kan tenkes å være et moment i det enkelte tilfelle.³
- Etterlevelse av personvernregelverket er en kontinuerlig prosess, som krever generelle rutiner og systemer. Det vil være svært upraktisk om regelverkets anvendelse skal vurderes konkret for den enkelte ytring, slik lovens ordlyd og høringsnotatet for øvrig synes å legge opp til.

MBL oppfordrer departementet til å påse at rettstilstanden ikke levner tvil om at personopplysningsloven § 3 gjelder fullt ut medier som opererer i kjernen av journalistisk virksomhet.

For øvrig vil MBL peke på at Kulturdepartementet 30. november 2019 vedtok mandat for en ny ytringsfrihetskommisjon.⁴ Bakgrunnen er særlig fremveksten av uredigerte medier og digitale kommunikasjonsplattformer. I mandatet fremheves blant annet at ytringsfriheten ikke er absolutt, men må avveies mot andre rettigheter, hvor individets privatliv og personvern står sentralt. Det kan av den grunn være fornuftig å avvende eventuelle endringer i personopplysningsloven § 3 til kommisjonens rapport foreligger.

3. MBLS FORSTÅELSE AV LOVFORSLAGET

MBL oppfatter høringsnotatet slik at endringsforslaget først og fremst er ment å motvirke uheldige utslag som følge av at "journalistisk" tolkes vidt, slik at det også etter omstendighetene kan omfatte uredigerte medier og nye publiseringsplattformer uten selvdømmeordninger, som i høringsnotatet omtales som i "randsonen" av unntaksregelen. Blant annet kan det vises til følgende:

"I mange tilfeller fungerer den lovfestede avveiningen mellom ytrings- og informasjonsfriheten og retten til personvern i någjeldende § 3 godt. Dette er særlig tilfellet for medier med en sentral redaktørfunksjon og som er tilsluttet en pressefaglig selvdømmeordning. Unntaksregelen omfatter imidlertid en rekke svært ulikeartede tilfeller, ikke minst som følge av fremveksten av nye publiseringsformer på internett."⁵ (...)

"En slik endring vil kunne motvirke at unntaksregelen i enkelttilfeller gjør unntak fra for mange av bestemmelsene i personopplysningsregelverket. På dette punktet retter endringsforslaget seg i første rekke mot de ulike formene for behandling som omfattes av forordningens begrep om behandling i «journalistisk øyemed», men som skjer i uredigerte medier og i fravær av selvdømmeordninger. Etter departementets vurdering kan det i slike tilfeller være behov for å åpne for mer nyanserte vurderinger av hvilke regler som skal gjelde, særlig når det gjelder reglene om den registrertes rettigheter etter forordningen kapittel III.

¹ Høringsnotatet s. 28

² Høringsnotatet s. 23, 25

³ Høringsnotatet s. 29

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/mandat-for-ny-ytringsfrihetskommisjon/id2680563/>

⁵ Høringsnotatet s. 23

Det understrekes at forslaget ikke er ment å medføre noen endring av rettstilstanden for medier med en sentral redaktørfunksjon og som er tilsluttet en pressefaglig selvdømmeordning.⁶ (...)

"I tilfeller som er i randsonen av unntaksregelen (...) vil forslaget her åpne for mellomløsninger".⁷

"Dersom behandlingen skjer for journalistiske formål av et medium som er underlagt Vær varsom-plakaten og kan klages inn for Pressens Faglige Utvalg, bør unntaket i personopplysningsloven § 3 første ledd komme til anvendelse fullt ut. I så fall vil kun bestemmelsene nevnt i forslaget til personopplysningsloven § 3 annet ledd gjelde, jf. punkt 2.5.2.5 under."⁸

MBL anerkjenner at det kan være fornuftig å nyansere unntaksregelen for virksomhet i randsonen. Imidlertid vil lovforslagets ordlyd kunne forstås dit hen at en nyansert konkret vurdering fra gang til gang også må gjøres for behandling av personopplysninger for journalistiske formål som gjøres i redaktørstyrte medier tilsluttet en pressefaglig selvdømmeordning. MBL antar at dette ikke har vært hensikten med lovforslaget.

4. NØDVENDIGHETSVILKÅRET ER OPPFYLT FOR MEDIER TILSLUTTET PRESSEFAGLIGE SELVDØMMEORDNINGER ELLER REDKTØRSTYRTE MEDIER

4.1 Generelt

GDPR artikkel 85 nr. 2 oppstiller en forutsetning om at unntak fra personopplysningsloven må være *nødvendig* for å bringe retten til vern av personopplysninger i samsvar med retten til ytrings- og informasjonsfrihet. MBL mener at dette nødvendighetsvilkåret alltid er oppfylt for behandling av personopplysninger som finner sted i journalistisk øyemed tilsluttet pressefaglige selvdømmeordninger og/eller redaktørstyrte medier.

Medieansvarsutvalget la til grunn at unntaket skal gjelde *uten videre* for ytringer som har journalistisk formål i "klassisk forstand", forstått som "medier med ansvarlig redaktør og som deltar i en selvdømmeordning basert på etiske regler og prinsipper", mens unntaket derimot ikke uten videre skal gjelde ytringer i ikke-redigerte medier, hvor man i sistnevnte tilfeller må gjøre "mer nyanserte og inngående avveininger mellom ytringsfrihet og personvern".⁹ MBL deler dette synet. MBL forstår foreliggende høringsnotat slik at departementet er enig i Medieutvalgets syn, selv om dette ikke er gitt uttrykk i lovforslagets ordlyd.

4.2 Presseetiske regler ivaretar en hensiktsmessig balanse mellom ytrings- og informasjonsfrihet og personvern

Presseetiske regler hviler på en avveining mellom ytrings- og informasjonsfriheten og andre rettigheter, herunder privatlivets fred og personvernet. Reglene er skreddersydde for slike avveininger i journalistisk virksomhet. Blant annet kan det vises til Vær Varsom-plakatens regler om kildevern, saklighet, respekt for menneskers egenart og privatliv, skjult kamera/mikrofon, varsomhet med å bruke navn, bilde og identifikasjonskjennetegn i omtale av straffbare forhold, hensynet til barn, varsomhet med å bruke bilder til andre formål enn de opprinnelige, samt andre varsomhetsregler. Disse reglene er mer detaljerte og treffsikre enn de generelle reglene i personvernforordningen.

Det kan ikke være tvil om at nødvendighetsvilkåret i GDPR artikkel 85 nr. 2 uten videre er oppfylt for medier som er tilsluttet presseetiske regler.

4.3 Redaktørstyrte medier opererer i kjernen av ytrings- og informasjonsfriheten

Redaktørstyrte medier driver virksomhet i kjernen av "journalistikk". De utfordringer departementet peker på som følge av den brede forståelsen av begrepet "journalistikk", og som begrunner behovet for en mer nyansert unntaksbestemmelse, gjør seg ikke gjeldende for redaktørstyrte medier.

Den 6. desember la Kulturdepartementet frem proposisjon om lov om redaksjonell uavhengighet og ansvar i redaktørstyrte journalistiske medier (medieansvarsloven).¹⁰ Som det fremgår i proposisjonen, skal forslaget

⁶ Høringsnotatet s. 25

⁷ Høringsnotatet s. 26

⁸ Høringsnotatet s. 28

⁹ NOU 2011:12 punkt 5.8.5.1

¹⁰ Prop. 31 L (2019–2020)

"understøtte de redaktørstyrte journalistiske mediens rolle som garantister for en åpen og opplyst offentlig samtale" og å "legge til rette for ytringsfrihet, pressefrihet og informasjonsfrihet".¹¹ Kulturdepartementet presiserer at "[l]ovforslaget bygger på at det fortsatt går et grunnleggende skille mellom de redaktørstyrte journalistiske mediene og annen informasjons- og nyhetsdeling på elektroniske plattformer, som for eksempel sosiale medier, private blogger og nettsider til private bedrifter og offentlige tjenester".¹² Dette skillet må også gjøre seg gjeldende for personopplysningsloven § 3.

En medieansvarslov vil kodifisere redaktørens ansvar for publikasjonens innhold. Som Kulturdepartementet presiserer, vil "[h]vor langt ytringsfriheten rekker [berø] på en avveining mot andre beskyttede interesser, for eksempel personvernet og privatlivets fred".¹³ Som et av hovedpunktene i lovforslaget fremhever Kulturdepartementet redaktørens erstatningsansvar for privatlivskrenkninger.¹⁴ Altså hviler redaktøransvaret nettopp på avveininger mellom ytringsfriheten og motstridende interesser, hvor vern av individers rettigheter står sentralt.

Det kan heller ikke være tvil om at nødvendighetsvilkåret i GDPR artikkel 85 nr. 2 uten videre er oppfylt for redaktørstyrte medier som vil være oppfattet av den kommende medieansvarslovens virkeområde.

5. POTENSIELLE KONSEKVENSER AV FORSLAGET TIL PERSONOPPLYSNINGSLOVEN § 3

5.1 Forslaget bidrar ikke til mer forutberegnelighet

MBL forstår at et formål med forslaget til personopplysningsloven § 3 er å skape mer forutberegnelighet, herunder å gjøre det enklere for Datatilsynet å avgjøre om unntaket gjelder for tilfeller i randsonen av journalistikk, typisk hvor journalistisk hensikt påberopes for sjikanøse ytringer.¹⁵

MBL kan ikke se at lovforslaget bidrar til at denne vurderingen blir enklere. Hva som er journalistisk, og hvilke behandling av personopplysninger som er nødvendig for å utøve ytringsfrihet, vil bero på sammensatte vurderinger. Å lovfeste momenter avbøter ikke vurderingenes kompleksitet. Lovfestede momenter risikerer derimot å bli for statiske sett hen til den raske utviklingen som særlig finner sted i uredigerte medier og kommunikasjonsplattformer.

Slike vurderinger bør derimot aldri være vanskelige for ytringer publisert av medier som er underlagt pressens selvdømmeordninger og/eller et redaktøransvar. Hensikten med deres ytringer er alltid journalistisk.

Med lovforslagets ordlyd vil det likevel kunne tenkes tvilstilfeller i praksis. I lys av forslagens bokstav a) kan det for eksempel stilles spørsmål ved samfunnsinteressen i behandling av personopplysninger som aldri leder til publisering, samfunnsinteressen for eldre publisert innhold som ikke lenger har nyhetens interesse, eller samfunnsinteressen av innhold som er ren underholdning. I lys av forslagens bokstav d) kan det for eksempel stilles spørsmål ved om kritisk gravejournalistikk påfører negative konsekvenser for den registrerte.

Det er derfor avgjørende at personopplysningsloven § 3 ikke etterlater tvil om at medier underlagt pressens selvdømmeordninger og/eller et redaktøransvar ikke behøver å gjøre slike avveininger fra gang til gang, men at de alltid kan belage seg på at personopplysningsloven § 3 fullt ut gjelder for dem.

5.2 Forslaget kan bli svært vanskelig å praktisere

MBL vil peke på to forhold som kan gjøre forslaget svært vanskelig, eller sågar umulig, å praktisere.

For det første synes høringsnotatet å bygge på en forutsetning om at vurdering om unntak etter personopplysningsloven § 3 først og fremst er relevant ved *konkrete* ytringer, typisk i kjølvannet av en klage til Datatilsynet fra vedkommende ytringen vedrører. Blant annet kan det vises til at departementet flere steder i høringsnotatet antyder at vurderingen etter personopplysningsloven § 3 skal gjøres i en *konkret nødvendighetsvurdering* i det *enkelt tilfelle* beroende på *ytringens art*. Selv om departementet i

---

¹¹ Prop. 31 L (2019–2020) pkt. 1.1

¹² Prop. 31 L (2019–2020) pkt. 1.1

¹³ Prop. 31 L (2019–2020) pkt. 4.2

¹⁴ Prop 31 L (2019-2020) pkt. 1.2

¹⁵ Høringsnotatet s. 26

merknadene til bokstav c) åpner for mer overordnede vurderinger på virksomhetsnivå, synes altså utgangspunktet å være at unntaksregelen skal vurderes for den enkelte ytring.

For det andre gir høringsnotatet uttrykk for at personopplysningsloven § 3 ikke innebærer en vurdering av om reglene i personopplysningsloven og personvernforordningen som sådan er unntatt (med unntak av de bestemmelsene i loven og forordningen som alltid skal gjelde i henhold til § 3 andre avsnitt). Derimot skal vurderingen gjøres "med utgangspunkt i den enkelte bestemmelse", hvor det også skal "legges vekt på den samlede virkningen av reglene", og hvor det bør vurderes "om enkelte bestemmelser bør komme delvis til anvendelse" eller "gis utsatt anvendelse".¹⁶

MBL kan ikke se hvordan mediene i praksis skal kunne forholde seg til en slik fragmentarisk tilnærming til unntaksregelen. Etterlevelse av personvernforordningen er en kontinuerlig oppgave, som krever systemer, prosesser og rutiner som gjelder generelt, uavhengig av karakteren til den enkelte ytring. Det kan ikke være slik at den enkelte journalist, for den enkelte artikkel og i relasjon til den enkelte person i denne artikkelen, skal måtte vurdere om, og i så fall hvilke deler av, personvernforordningens som kommer til anvendelse. For eksempel vil det bli en umulig oppgave å ta stilling til om prinsippet om dataminimalitet og kravet til behandlingsansvar i personvernforordningens kapittel 2 skal gjelde for den enkelte ytring. Tilsvarende vil slike konkrete vurderinger heller ikke være praktisk ved håndtering av de registrertes anmodninger om innsyn, retting, sletting mv. etter personvernforordningens kapittel 3. De store norske mediehusene kan få tusener av slike henvendelser i året. De har derfor etablert systemer og prosesser som fungerer for henvendelser generelt, uavhengig av de konkrete vurderingskriteriene som er foreslått i ny personopplysningsloven § 3.

Normalt er bestemmelser om lovers anvendelsesområde utformet binært. Eksempelvis får forbrukerkjøpsloven anvendelse for alle forbrukerkjøp, uavhengig av om forbrukerhensyn gjør seg gjeldende i det enkelte tilfellet. MBL mener på samme måte at unntaket i personopplysningsloven § 3 bør gjelde *generelt* for en medievirksomhets behandling av personopplysninger for journalistisk virksomhet basert på at unntak generelt er nødvendig for slik virksomhet.

5.3 Forslaget kan gi grunnlag for et tosporet system

Om det gjøres endringer i personopplysningsloven § 3 som etterlater uklarhet om medier som er underlagt pressens selvdømmeordninger og/eller et redaktøransvar alltid er fullt ut unntatt, kan dette i praksis føre til et tosporet system, hvor individer i parallell inngir klage til både Datatilsynet og PFU, slik at Datatilsynet tar stilling til saker som egentlig hører inn under det presseetiske regelverket. MBL har allerede erfart at Datatilsynet i enkelte saker beveger seg inn på områder i kjernen av journalistisk virksomhet.¹⁷

Forslaget til personopplysningsloven § 3 legger opp til vurderinger av materiell art. Datatilsynet vil blant annet måtte ta stilling til *samfunnets* interesse i behandlingen eller ytringen (bokstav a), til om *den registrertes personvern* er tilfredsstillende ivaretatt gjennom andre regler (bokstav b), til negative konsekvenser for *medienes* utøvelse av ytrings- og informasjonsfriheten (bokstav c), og for konsekvenser for *den registrerte* (bokstav d).

For det første vil slike vurderinger kunne tangere enkelte av de vurderingene som PFU vil gjøre med utgangspunkt i Vær Varsom-plakaten. Det vil være uheldig. Den såkalte "Giske-saken" kan brukes som eksempel. Saken har vært behandlet i PFU, som konkluderte med at VG hadde brutt god presseskikk på flere punkter. Om man ser for seg at denne saken parallelt ble klaget inn for Datatilsynet, og at Datatilsynet gjorde en vurdering av om loven og forordningen kom til anvendelse basert på de momentene som forslag til ny personopplysningslov § 3 legger opp til, ville det innebære at Datatilsynet måtte ta stilling til vurderingstemaene som også ble vurdert av PFU.

For det andre vil vurderingen i forslaget til personopplysningslov § 3 ha klare likhetstrekk med interesseavveiningen som skal gjøres etter personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav f. Om Datatilsynet etter en vurdering etter forslaget til § 3 kommer til at unntaket ikke gjelder fordi ytringsfriheten må vike til fordel for personvernet, vil det være nærliggende at også interesseavveiningen i artikkel 6 nr. 1 bokstav f faller ut til fordel for personvernet, og at behandlingen derfor vil mangle behandlingsgrunnlag. Med de vurderingstemaer som er foreslått, vil en vurdering om forordningens anvendelse fort bli en realitetsvurdering av om forordningens materielle bestemmelser er oppfylt. I praksis vil da en konklusjon

¹⁶ Høringsnotatet s. 30

¹⁷ Blant annet Datatilsynets vedtak i sak 18/00216-11/MLS om publisering av personopplysninger i eAdressa

om at loven og forordningen kommer til anvendelse som regel også innebære en konklusjon om at forordningen er brutt. Det vil være uheldig.

Ovennevnte underbygger behovet for å sørge for at det ikke hersker tvil om at medier som er underlagt pressens selvdømmeordninger og/eller et redaktøransvar alltid er fullt ut unntatt, slik at inngående materielle vurderinger ikke blir nødvendig.

5.4 Nedkjølingseffekt

Om det etterlates uklarerhet om medier som er underlagt pressens selvdømmeordninger og/eller et redaktøransvar er unntatt, er MBL bekymret for potensiell nedkjølingseffekt. MBL registrerer at også departementet er oppmerksom på denne risikoen.¹⁸

Brudd på personvernforordningen kan sanksjoneres med betydelige overtredelsesgebyr. Det kan være i en virksomhets interesse å ta ut en "buffer" for å sikre seg mot overtredelse. Motsatt vil det ikke ha noe direkte økonomisk nedside for et mediehus om den avstår fra å publisere ytringer. I valget mellom å forfekte ytringsfriheten og å sikre seg mot brudd på personvernforordningen, kan det være økonomisk rasjonelt å velge sistnevnte.

MBL oppfordrer departementet til å påse at personopplysningsloven § 3 er så entydig at det ikke skaper risiko for at mediene utviser varsomhet med utøve ytringsfrihet, pressefrihet og informasjonsfrihet.

6. MBLS ANBEFALING

6.1 Alternativ 1: Ingen endring av personopplysningsloven § 3

I høringsnotatet s. 23 påpekes det at dagens bestemmelse har fungert godt for medier med en sentral redaktørfunksjon og som er tilsluttet en pressefaglig selvdømmeordning. MBL deler dette synet. Datatilsynet har siden personopplysningsloven av 2000 ble vedtatt gjennomgående avstått fra å vurdere saker om behandling av personopplysninger for journalistiske formål i redaktørstyrte mediebedrifter underlagt pressens selvdømmeordninger. Slike aktørers behandling av personopplysninger for journalistiske formål har gjennomgående funnet sted uten uforholdsmessige utslag i personvernets disfavør. Det bør utvises varsomhet med å gjøre endringer i en bestemmelse som har fungert godt.

I høringsnotatet s. 23 antydes det at dagens bestemmelse ikke legger opp til å foreta en nærmere vurdering i det enkelte tilfellet av om det er nødvendig med unntak av hensynet til ytrings- og informasjonsfriheten. MBL deler ikke dette synet. Selv om nødvendighetsvilkåret i GDPR artikkel 85 nr. 2 ikke er kommet til uttrykk i bestemmelsens ordlyd, følger dette av en tolkning av bestemmelsen. Blant annet fremgår det i forarbeidene til bestemmelsen at unntaket gjelder "*i den grad det er nødvendig for å forene hensynet til ytringsfriheten med hensynet til personvern*".¹⁹

MBL mener derfor at det ikke er nødvendig å innta dette i selve ordlyden.²⁰ Dagens bestemmelse er i samsvar med GDPR artikkel 85 nr. 2, uten at endringer er påkrevd. En riktig praktisering av dagens bestemmelse krever nyanserte vurderinger av nødvendighet og proporsjonalitet i tilfeller av uredigerte kommunikasjonsplattformer hvor det ikke er gitt at unntak fra personopplysningsloven er nødvendig av hensyn til ytringsfriheten.

Som nevnt kan ikke MBL se at forslaget til ny bestemmelse bidrar til å forenkle vurderingen sammenlignet med dagens bestemmelse. Fordelen med å opprettholde dagens bestemmelse er at den hviler på en langvarig praksis, som i all hovedsak har fungert godt. Ulempene ved å innføre en endret bestemmelse kan derimot være betydelige, som beskrevet i punkt 5 ovenfor.

6.2 Alternativ 2: En presisering av at behandling av personopplysninger for journalistiske formål i redaktørstyrte medier tilsluttet pressefaglig selvdømmeordninger er omfattet

I høringsnotatet pekes det på at dagens bestemmelse ikke "*i tilstrekkelig grad er egnet til å skille mellom ulike tilfeller*", og at den ikke åpner "*for å sondre mellom tilfeller som ligger i kjernen av unntaksregelen, og*

¹⁸ Høringsnotatet s. 30

¹⁹ NOU 1997:19

²⁰ Dette var også departementets holdning i høringsnotat om ny personopplysningslov av 6. juli 2017, punkt 28.3 (s. 103)

tilfeller som ligger i randsonen".²¹ Om personopplysningsloven § 3 skal endres, mener MBL at denne sontringen bør komme klarere til uttrykk.

Om personopplysningsloven § 3 skal endres, mener MBL at det må uttrykkelig presiseres at behandling av personopplysninger for journalistiske formål i redaktørstyrte medier og/eller medier tilsluttet en presseetisk selvdømmeordning er omfattet av personopplysningsloven § 3, i tillegg til deres leverandører av journalistisk innhold. Hva gjelder redaktørstyrte medier kan det være hensiktsmessig å vise til de virksomheter som faller inn under den kommende medieansvarslovens virkeområde. I så fall vil en regel kunne gå ut på følgende:

Personvernforordningen og denne loven gjelder ikke for behandling av personopplysninger for journalistiske formål for virksomheter som er tilsluttet presseetiske regler og underlagt pressens selvdømmeordning eller omfattet av medieansvarsloven. Det samme gjelder behandling av personopplysninger for journalistiske formål for eksterne produsenter, frilansere mv. som leverer redaksjonelt materiale til slike virksomheter. Så langt det er nødvendig for utøvelsen av retten til ytringsfriheten, gjelder heller ikke personvernforordningen og denne loven for behandling av personopplysninger for journalistiske formål eller med henblikk på akademiske, kunstneriske og litterære ytringer [hvor det eventuelt kan inntas momenter for nødvendighetsvurderingen]. Personvernforordningen artikkel 1, 4, 24, 26, 28, 29, 32, 33 nr. 2 og 40 til 43, jf. kapittel VI og VIII og kapittel 1, 2, 6 og 7 i loven her, kommer likevel alltid til anvendelse.

Ovennevnte presiseringer bør gjøres i lovens ordlyd, i og med at det er rettskilden som flest forholder seg til.

7. FORHOLDET MELLOM OFFENTLEGLOVA OG PERSONOPPLYSNINGSLOVEN

Når det gjelder spørsmålene om man skal ta inn en egen bestemmelse som presiserer forholdet mellom offentleglova og personopplysningsloven, spørsmål om unntak fra innsyn for sammenstillinger av personopplysninger og spørsmål knyttet til publisering av personopplysninger innhentet gjennom innsyn – betydningen av forslaget til endringer i personopplysningsloven § 3, viser vi til høringsuttalelsen fra Norsk Redaktørforening, Norsk Journalistlag og Norsk Presseforbund. Deres felles uttalelse oppsummerer god vårt syn på disse problemstillingene.

Med vennlig hilsen

Randi S. Øgrey

Adm. dir

---

²¹ Høringsnotatet s. 23